

DOKUMENTY MARYNARSKIE

Zgodnie z Konwencją STCW 78/95, Ustawą z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz.U. z 2000 r. nr 109, poz. 1156 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 lutego 2005 r. w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji zawodowych marynarzy (Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445), nie można podjąć pracy na statku bez kompletu podstawowych dokumentów. Wszystkie dokumenty marynarskie wyrabia się w **kapitanatach portów**, które są organami podległymi urzędów morskich.

Rozpoczynając karierę na morzu, konieczne jest posiadanie następujących dokumentów:

- **Świadectwo zdrowia** – jest to dokument stwierdzający zdolność do pracy na statku, wystawiony przez uprawnionego lekarza. Wydawane jest na okres dwóch lat. Jeśli lekarz ma zastrzeżenia do stanu zdrowia marynarza, to może wydać świadectwo zdrowia na krótszy okres. Listy lekarzy uprawnionych do wydawania tych dokumentów znajdują się na stronach internetowych urzędów morskich.
- **Świadectwa przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa** – certyfikaty potwierdzające ukończenie czterech kursów specjalistycznych stopnia podstawowego w zakresie bezpieczeństwa. Po zakończeniu kursów uczestnik otrzymuje od dyrektora ośrodka szkoleniowego zaświadczenia, na podstawie których w kapitanacie portu może ubiegać się o wydanie certyfikatów. Mogą być wydane jako cztery osobne dokumenty lub jako jeden tzw. certyfikat zintegrowany. Świadectwa te zachowują ważność przez okres 5 lat i podlegają odnowieniu przez ukończenie szkolenia uaktualniającego.

Kursy, o których mowa, to:

- Indywidualne techniki ratunkowe;
- Ochrona przeciwpożarowa;
- Elementarne zasady udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- Bezpieczeństwo własne i odpowiedzialność wspólna.¹

Te oraz inne kursy specjalistyczne zarówno stopnia podstawowego, jak i wyższego mogą przeprowadzać tylko ośrodki szkoleniowe uznane i nadzorowane przez dyrektora właściwego urzędu morskiego. Jednym z takich ośrodków jest Ośrodek Szkoleniowy Ratownictwa Morskiego Akademii Morskiej w Szczecinie (www.osrm.am.szczecin.pl).

- **Świadectwo młodszego marynarza / motorzysty / kucharza** – świadectwo kwalifikacyjne najniższego stopnia, do uzyskania którego nie trzeba posiadać żadnego stażu pracy na morzu. Jest to pierwszy podstawowy dokument określający, w jakim charakterze oraz w jakim dziale (pokładowym, maszynowym czy hotelowym) pracować będzie przyszły marynarz. Dokument ten wyrabia się w kapitanacie portu po uprzednim wypełnieniu wniosku i przedłożeniu następujących dokumentów:
  - świadectwo zdrowia,
  - certyfikaty (świadectwa przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa),
  - świadectwo ukończenia szkoły, np. średniej lub dyplom ukończenia uczelni,
  - dwa zdjęcia.²
- **Książeczka żeglarska** – jest to dokument stwierdzający tożsamość jego posiadacza, w którym rejestruje się przebieg pracy na statkach. Książeczka żeglarska uprawnia do przekraczania granicy państwa polskiego, dlatego w języku potocznym zwana jest paszportem morskim³. Podstawą prawną regulującą kwestię wzoru, a także trybu wydawania, wymiany i anulowania książeczek żeglarskich jest „Ustawa z dn. 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach

handlowych (Dz.U. z 1991 r. nr 61, poz. 258 z późn. zm.)” oraz „Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 02 kwietnia 2003 r. w sprawie książeczki żeglarskiej i opłat za jej wystawienie (Dz.U. z 2003 r. nr 65, poz. 604)”.

W celu wyrobienia książeczki żeglarskiej należy złożyć w kapitanacie portu następujące dokumenty:

- świadectwo kwalifikacyjne lub dyplom (np. świadectwo młodszego marynarza / motorzysty / kucharza, dyplom oficerski itp.) albo pismo od armatora krajowego i umowę o pracę,
  - kwestionariusz paszportowy (można go uzyskać w biurach paszportowych, które mieszczą się w każdym urzędzie wojewódzkim),
  - dowód osobisty,
  - ważne świadectwo zdrowia,
  - trzy aktualne i jednakowe zdjęcia,
  - dowód wniesienia odpowiedniej opłaty,
  - dotychczasową książeczkę żeglarską, jeśli dokonujemy wymiany dokumentu.⁴
- **Paszport** – jest dokumentem niezbędnym w zawodzie marynarza. Większość marynarzy w drodze do pracy przekracza granice wielu krajów. Niejednokrotnie, aby zamustrować na statek, który pływa po całym świecie, muszą posiadać wizy różnych państw. Adnotacje o wizach dokonywane są właśnie w paszporcie. Ponadto, jeśli marynarz nie posiada książeczki żeglarskiej, może zaokrętować na statek na podstawie aktualnego paszportu. Potwierdzenie zaś okresu zamustrowania otrzymuje w formie zaświadczenia od kapitana statku lub armatora. Paszport na terenie kraju wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego osoby ubiegającej się o ten dokument, a poza granicami Polski konsul RP.

Aby otrzymać paszport, należy w biurze paszportowym złożyć:

- wypełniony kwestionariusz (wniosek) paszportowy,
- dwa jednakowe zdjęcia spełniające wymogi biometrii,
- w przypadku ubiegania się o paszport po raz pierwszy – odpis skrócony aktu urodzenia,
- odpis skrócony aktu małżeństwa, jeśli osoba ubiegająca się o paszport zawarła związek małżeński za granicą,
- dowód uiszczenia opłaty paszportowej.

Wniosek o paszport składa się osobiście, przedstawiając do wglądu dowód osobisty lub inny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo polskie. Osobiście też odbiera się paszport, odczytując dane zawarte w mikroprocesorze.⁵

- **Książka praktyk morskich (dziennik praktyk)** – jest to jeden z najważniejszych dokumentów przede wszystkim dla uczniów i studentów szkół oraz uczelni morskich, kształcących się na kierunkach nawigacyjnym i mechanicznym. Dziennik praktyk jest dokumentem, w którym podczas każdego rejsu oficer nadzorujący praktykę potwierdza nabycie przez kandydata na przyszłego oficera wachtowego wskazanych w niej umiejętności marynarskich. To właśnie na podstawie książki praktyk i wykształcenia absolwenci szkół i uczelni morskich znacznie szybciej niż pozostali marynarze mogą ubiegać się o dyplomy oficerskie. Szczegółowo kwestie te reguluje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 lutego 2005 r. w sprawie wykszolenia i kwalifikacji zawodowych marynarzy (Dział III, Rozdział 1, paragraf 26.1, pkt. 1 – 7: dział pokładowy; Dział III, Rozdział 4, paragraf 45.1, pkt. 1 – 7: dział maszynowy). Studenci kierunków nawigacyjnego i mechanicznego mogą odpłatnie nabyć dziennik praktyk w swojej uczelni. Uczelnia jest jednocześnie organem wydającym i nadzorującym książkę praktyk. Oznacza to, że postępy w praktycznej nauce zawodu oraz prawidłowość wypełniania

dziennika praktyk nadzoruje w zależności od kierunku studiów właściwy dziekan lub osoba przez niego wyznaczona.

Pierwszym ważnym stopniem marynarskim, jaki zdobywa student uczelni morskiej, jest świadectwo marynarza wachtowego (Ordynary Seaman) lub świadectwo motorzysty wachtowego (Motorman). Posiadanie tego dokumentu ułatwia znalezienie zatrudnienia na morzu, wiąże się również z wyższymi zarobkami oraz większą odpowiedzialnością na stanowisku pracy.

- **Świadectwo marynarza wachtowego (OS)** – do uzyskania tego świadectwa wymagane jest złożenie w kapitanacie portu następujących dokumentów:
  - zaświadczenie o zaliczeniu pierwszego roku studiów na kierunku nawigacyjnym wydane przez właściwy dziekanat,
  - posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym, udokumentowanej wpisem w książeczce żeglarskiej,
  - świadectwo zdrowia,
  - wyciąg pływania (druk urzędu morskiego),
  - wniosek (druk urzędu morskiego),
  - 2 zdjęcia,
  - dowód uiszczenia opłaty za wydanie dokumentu.⁶

Osoby, które nie posiadają morskiego wykształcenia, a chcą ubiegać się o wspomniane świadectwo, muszą odbyć znacznie dłuższą niż studenci nawigacji, bo 12-miesięczną praktykę morską w dziale pokładowym oraz dodatkowo zdać egzamin na poziomie pomocniczym w urzędzie morskim⁷.

- **Świadectwo motorzysty wachtowego (Motorman)** – do uzyskania tego świadectwa wymagane jest złożenie w kapitanacie portu następujących dokumentów:
  - zaświadczenie o zaliczeniu pierwszego roku studiów na kierunku mechanika i budowa maszyn lub drugiego roku na kierunku elektrotechnika w uczelni morskiej, wydane przez właściwy dziekanat,
  - posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, udokumentowanej wpisem w książeczce żeglarskiej, albo posiadanie 40-dniowej praktyki pływania w dziale maszynowym i 20-dniowej praktyki w stoczni lub innym przedsiębiorstwie okrętowym zajmującym się produkcją lub naprawą statków. Praktykę w stoczni lub alternatywnym zakładzie należy udokumentować stosownym zaświadczeniem,
  - świadectwo zdrowia,
  - wyciąg pływania (druk urzędu morskiego),
  - wniosek (druk urzędu morskiego),
  - 2 zdjęcia,
  - dowód uiszczenia opłaty za wydanie dokumentu.⁸

Osoby, które nie posiadają morskiego wykształcenia, w celu uzyskania świadectwa motorzysty, oprócz odbycia 24-miesięcznej praktyki na statkach morskich w dziale maszynowym, muszą ukończyć szkolenie w jednym z ośrodków szkoleniowych uznanych przez dyrektora urzędu morskiego oraz zdać egzamin na poziomie pomocniczym w urzędzie morskim.⁹

Kolejnym, wyższym stanowiskiem w hierarchii morskiej jest starszy marynarz. Jest to ostatni stopień marynarski na poziomie pomocniczym, tzn. przed uzyskaniem dyplomu oficerskiego, charakterystyczny tylko dla działu nawigacyjnego. W dziale mechanicznym nie ma odpowiednika tego stanowiska. Jednak nie ma obowiązku ubiegania się o świadectwo starszego marynarza przed wystąpieniem o dyplom oficerski. Można zostać oficerem, nie będąc nigdy starszym marynarzem. W przypadku studentów nawigacji uczelni morskich do uzyskania świadectwa starszego marynarza wymagany jest dwukrotnie dłuższy staż pracy na morzu niż do otrzymania dyplomu oficera wachtowego.

Osoby, które chciałyby wystąpić do urzędu morskiego z wnioskiem o wydanie świadectwa starszego marynarza, muszą spełnić poniższe warunki:

- **Świadectwo starszego marynarza (AB)** – do uzyskania tego świadectwa wymagane jest złożenie w kapitanacie portu następujących dokumentów:
  - świadectwo ukończenia szkoły, np. średniej lub dyplom ukończenia uczelni,
  - posiadanie 36-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych w dziale pokładowym albo posiadanie świadectwa marynarza wachtowego oraz dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych w dziale pokładowym, udokumentowanej wpisem w księżeczce żeglarskiej,
  - świadectwo ratownika,
  - zaświadczenie o zdaniu egzaminu na stanowisko starszego marynarza,
  - świadectwo zdrowia,
  - wyciąg pływania (druk urzędu morskiego),
  - wniosek (druk urzędu morskiego),
  - 2 zdjęcia,
  - dowód uiszczenia opłaty za wydanie dokumentu.¹⁰
- **Świadectwo ratownika** – jest to dokument niezbędny do uzyskania zarówno świadectwa starszego marynarza, jak i dyplomu oficera wachtowego w dziale pokładowym i maszynowym. Świadectwo ratownika wydawane jest przez urząd morski po uprzednim przedłożeniu w kapitanacie portu następujących dokumentów:
  - posiadanie 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich potwierdzone wpisem w księżeczce żeglarskiej,
  - zaświadczenie o ukończeniu szkolenia na świadectwo ratownika w ośrodku szkoleniowym (np. OSRM AM w Szczecinie),
  - zaświadczenie o zdaniu egzaminu w urzędzie morskim,
  - wyciąg pływania,
  - 1 zdjęcie,
  - dowód uiszczenia opłaty za wydanie dokumentu.¹¹

Po przejściu przez najniższe stanowiska na statku, wyplywaniu wymaganej ilości dni praktyki morskiej, zrobieniu odpowiednich kursów oraz po ukończeniu uczelni morskiej absolwenci mogą ubiegać się o swój pierwszy dyplom oficerski. Absolwenci kierunku Nawigacja, wszystkich specjalności, np.: Transport Morski, Inżynieria Ruchu Morskiego, Ratownictwo itd., mogą starać się o dyplom oficera wachtowego, a kierunku Mechanika i Budowa Maszyn, specjalności pływających, jak np.: Eksploatacja Siłowni Okrętowych czy Eksploatacja Okrętowych Urządzeń Napędowych i Elektroenergetycznych o dyplom oficera mechanika wachtowego. Warunki, jakie należy spełnić, aby otrzymać wspomniane dyplomy, opisane zostały poniżej.

Do uzyskania **DYPLOMU OFICERA WACHTOWEGO** na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej wymagane jest posiadanie świadectw przeszkoleń w zakresie:

- Wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym;
- Ratownika;
- Ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego;
- Pierwszej pomocy medycznej;
- Co najmniej świadectwo ogólne operatora GMDSS

oraz

- ukończenie uczelni morskiej na **kierunku nawigacyjnym**, odbycie **12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym** na statkach morskich **w żegludze międzynarodowej**, w tym co najmniej 6 miesięcy praktyki na morskich statkach o pojemności brutto 500 i powyżej, potwierdzonej w wydany przez uczelnię **zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk**, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym.¹²

Zapis ten oznacza, że do ubiegania się o powyższy dyplom upoważnia absolwenta uczelni morskiej posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania tylko i wyłącznie na stanowiskach w dziale pokładowym, czyli jako młodszy marynarz, marynarz wachtowy, starszy marynarz, kadet lub asystent pokładowy. Ponadto liczą się tylko te rejsy wyprawy na statkach morskich (rejsy na statkach, np. śródlądowych nie są brane pod uwagę) i w żegludze międzynarodowej (żegluga krajowa nie wchodzi w rachubę). Znaczenie ma również pojemność brutto statku. Rozporządzenie mówi, że minimum 6 miesięcy praktyki musi być zrealizowane na dużych statkach o pojemności brutto powyżej 500 GT. Tym samym oznacza to, że maksymalnie 6 miesięcy może być zrealizowane na mniejszych statkach, przy zachowaniu pozostałych warunków dotyczących zajmowanych stanowisk i żeglugi międzynarodowej.

Jedną z ważniejszych kwestii w powyższym zapisie jest sprawa otrzymania z uczelni zaświadczenia o zaliczeniu dziennika praktyk. Takie zaświadczenie wydaje dziekanat wówczas, kiedy absolwent otrzyma pozytywną ocenę z zaliczenia praktyki w książce praktyk. Aby zaliczyć dziennik praktyk, należy udokumentować poprzez zebranie podpisów i pieczętek potwierdzających wykonanie wymienionych w nim zadań pod nadzorem oficerów i kapitanów statków, na których realizowane były rejsy. Ta praktyka musi być równocześnie potwierdzona wpisem do książeczki żeglarskiej. Brak zapisu w jednym z tych dokumentów spowoduje, że dany rejs nie będzie liczył się do stażu wymaganego do otrzymania dyplomu oficerskiego. Po otrzymaniu pozytywnej oceny z praktyki książka praktyk trafia do teczki osobowej absolwenta, a on sam otrzymuje zaświadczenie o zaliczeniu dziennika praktyk, które upoważnia go do wystąpienia z wnioskiem o wydanie dyplomu oficera wachtowego.

Natomiast egzamin na poziomie operacyjnym, o którym mowa w cytowanym rozporządzeniu, w oparciu o odrębne przepisy dające uczelni prawo do szkolenia na poziomie operacyjnym, w przypadku studentów uczelni morskich jest równoznaczny z obroną pracy dyplomowej inżynierskiej.

Poza samą praktyką morską i zaliczoną książką praktyk przy ubieganiu się o dyplom oficera wachtowego trzeba posiadać świadectwa z ukończonych kursów specjalistycznych, które zostały powyżej wymienione. O świadectwie ratownika pisaliśmy w kontekście ubiegania się o świadectwo starszego marynarza, dlatego osoby zainteresowane odsyłamy na poprzednią stronę.

- **Świadectwo ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego** oraz świadectwo przeszkolenia w zakresie **pierwszej pomocy medycznej** – uzyskuje się je poprzez ukończenie specjalistycznych kursów wyższego stopnia w ośrodku szkoleniowym (np. OSRM AM w Szczecinie).

- **Świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym** – urząd morski wydaje ten dokument na podstawie zaświadczenia ośrodka szkoleniowego (np. SDKO AM w Szczecinie) o ukończeniu specjalistycznego kursu z zakresu obsługi statkowych urządzeń radarowych, po złożeniu egzaminu wewnętrznego.
- **Świadectwo ogólne operatora GMDSS (GOC)** – warunki uzyskania tego świadectwa reguluje „Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie świadectw operatora urządzeń radiowych (Dz.U. z 2008 r. nr 206, poz. 1290)”. W przeciwieństwie do pozostałych świadectw ten certyfikat wydaje Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE). Osoba, która chce wystąpić z wnioskiem o wydanie tego dokumentu, musi najpierw odbyć kurs specjalistyczny w zakresie łączności morskiej w ośrodku szkoleniowym (np. SDKO AM w Szczecinie), a następnie zdać egzamin zewnętrzny przed komisją egzaminacyjną UKE. Na podstawie zaświadczenia o ukończonym kursie i zdanym egzaminie UKE wystawia świadectwo ogólne operatora GMDSS.

Studenci kierunku nawigacyjnego studiów stacjonarnych nie muszą odbywać kursów na świadectwo ogólne operatora GMDSS oraz wykorzystania radaru i ARPA, gdyż potrzebną wiedzę uzyskują w ramach zajęć na uczelni. Po ukończeniu studiów otrzymują z dziekanatu zaświadczenia o ukończeniu tych kursów.

Do uzyskania **DYPLOMU OFICERA MECHANIKA WACHTOWEGO** na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej wymagane jest posiadanie świadectw:

- Ratownika;
- Ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego;
- Pierwszej pomocy medycznej

oraz

- ukończenie uczelni morskiej na **kierunku mechanika i budowa maszyn**, posiadanie **6-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym** na statkach morskich o mocy maszyn głównych **750 kW** i powyżej potwierdzonej w wydanym przez uczelnię **zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk** oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym.¹³

Zapis ten oznacza, że do ubiegania się o powyższy dyplom upoważnia absolwenta uczelni morskiej posiadanie 6-miesięcznej praktyki pływania tylko i wyłącznie na stanowiskach w dziale maszynowym, czyli jako młodszy motorzysta, motorzysta wachtowy oraz kadet lub asystent maszynowy. Ponadto wzięte zostaną pod uwagę tylko rejsy wypływane na statkach, na których moc maszyn głównych wynosi przynajmniej 750 kW.

Jednym z warunków otrzymania dyplomu oficera mechanika wachtowego jest przedłożenie w kapitanacie portu zaświadczenia o zaliczeniu dziennika praktyk. Zaświadczenie to wydaje dziekanat po otrzymaniu przez studenta pozytywnej oceny z zaliczenia książki praktyk. Zaliczenie dziennika praktyk związane jest z udokumentowaniem (zebraniem podpisów i pieczętek z poszczególnych rejsów w dzienniku praktyk i książeczce żeglarskiej) wykonania podczas rejsów określonych zadań, potwierdzonych przez kapitana i starszego oficera, którzy nadzorują praktykę studenta. Jeśli książka praktyk została prawidłowo wypełniona i pozytywnie oceniona, przyszły oficer mechanik wachtowy otrzymuje z dziekanatu zaświadczenie o zaliczeniu dziennika praktyk, które wraz z innymi dokumentami składa w kapitanacie portu.

Zacytowane powyżej rozporządzenie wspomina o egzaminie na poziomie operacyjnym. Studenci uczelni morskich nie muszą zdawać tego egzaminu w urzędzie morskim, gdyż jest on równoznaczny z obroną pracy dyplomowej inżynierskiej.

Poza samą praktyką morską i zaliczoną książką praktyk przy ubieganiu się o dyplom oficera mechanika wachtowego należy przedstawić następujące świadectwa z ukończonych kursów specjalistycznych:

- **Świadectwo ratownika** – sposób uzyskania tego świadectwa opisany jest na stronie 4.
- **Świadectwo ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego** oraz świadectwo przeszkolenia w zakresie **pierwszej pomocy medycznej** – uzyskuje się je poprzez ukończenie specjalistycznych kursów wyższego stopnia w ośrodku szkoleniowym (np. OSRM AM w Szczecinie).

Studenci kierunku Mechanika i Budowa Maszyn, specjalności **Diagnostyka i Remonty Maszyn i Urządzeń Okrętowych**, którzy chcieliby podjąć pracę na morzu, mogą starać się o stopnie marynarskie na poziomie pomocniczym na takich samych zasadach, jak studenci specjalności pływających. Natomiast o dyplom oficera mogą ubiegać się na trochę innych zasadach niż ich koledzy. Kwestię tę reguluje to samo rozporządzenie, ten sam paragraf, lecz inne punkty (Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445; Dział III, Rozdział 4, paragraf 45.1, pkt. 4 lub 5), które mówią, że:

Do uzyskania **DYPLOMU OFICERA MECHANIKA WACHTOWEGO** na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej wymagane jest posiadanie świadectw:

- Ratownika
- Ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego
- Pierwszej pomocy medycznej

oraz

- ukończenie **uczelni technicznej** w specjalności **budowa maszyn** albo **budowa i eksploatacja siłowni okrętowych**, posiadanie **12-miesięcznej praktyki pływania** na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej w dziale maszynowym, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym

albo

- ukończenie **szkoły** w zakresie: **budowy, eksploatacji, obsługi, remontów maszyn i urządzeń okrętowych** lub **siłowni okrętowych**, posiadanie świadectwa motorzysty wachtowego, dodatkowej **18-miesięcznej praktyki pływania** na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej **na stanowisku motorzysty**, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym.¹⁴

Interpretacja przepisów w tym przypadku należy tylko do urzędu morskigo, który decyduje, na podstawie jakiego punktu, studenci specjalności DiRMiUO mogą ubiegać się o dyplom oficera mechanika wachtowego. Również w gestii urzędu morskigo jest zaliczenie dziennika praktyk tym studentom.

W dziale maszynowym oprócz oficerów mechaników są również oficerowie elektrycy. Jest to odrębna specjalność w ramach tego samego działu. Różnice na tych stanowiskach widoczne są nie tylko w zakresach obowiązków, ale również w wymaganiach, jakie muszą spełnić przyszli mechanicy i elektrycy, aby uzyskać dyplom oficera.

Zgodnie z obowiązującym prawem w specjalności elektrycznej istnieje tylko jeden rodzaj dyplomu oficera i jest to dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego.

Do uzyskania **DYPLOMU OFICERA ELEKTROAUTOMATYKA OKRĘTOWEGO** wymagane jest posiadanie świadectw:

- Ratownika;
- Ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego;
- Pierwszej pomocy medycznej

oraz

- ukończenie **uczelni morskiej** na kierunku **elektrotechnika w specjalności elektroautomatyka okrętowa** oraz posiadanie **12-miesięcznej praktyki pływania** na statkach morskich w dziale maszynowym

albo

- ukończenie **uczelni technicznej** na kierunku **elektrotechnicznym, elektronicznym lub telekomunikacyjnym** oraz posiadanie **18-miesięcznej praktyki pływania** na statkach morskich w dziale maszynowym

albo

- posiadanie **wykształcenia średniego zawodowego** w zakresie **elektrycznym lub elektronicznym** oraz **24-miesięcznej praktyki pływania** na statkach morskich w dziale maszynowym

albo

- posiadanie **30-miesięcznej praktyki pływania** w charakterze członka załogi w dziale maszynowym na statkach morskich.¹⁵

Student uczelni morskiej, który ukończył studia na odpowiednim kierunku oraz wy pływał wymaganą ilość dni praktyki morskiej na jednym ze stanowisk w dziale maszynowym, może ubiegać się o dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego. Natomiast pozostali kandydaci na to stanowisko, oprócz warunków dotyczących wykształcenia oraz długości praktyki morskiej, muszą dodatkowo odbyć szkolenie w ośrodku szkoleniowym (np. SDKO AM w Szczecinie) oraz zdać egzamin w urzędzie morskim.

Każdy z wyżej wymienionych punktów podaje minimalną długość praktyki morskiej, konieczną do otrzymania dyplomu oficera elektroautomatyka okrętowego. Jednak prawo dopuszcza zastąpienie jednej trzeciej długości tej praktyki, praktyką lądową przy budowie lub remontach okrętowych urządzeń elektrycznych w warsztatach lub stoczniach, którą należy udokumentować odpowiednim zaświadczeniem. To oznacza, że np.: student uczelni morskiej może 4 miesiące z wymaganych 12 spędzić na lądzie przy remontach statkowych urządzeń elektrycznych m.in. w stoczni.

Źródło: „Kierunek → Praca, przewodnik dla studentów i absolwentów”

¹ Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445.

² <http://www.ums.gov.pl>.

³ Ustawa z dn. 23 maja 1991 r. o pracy na morskich statkach handlowych (Dz.U. z 1991 r. nr 61, poz. 258 z późn. zm).

⁴ <http://www.ums.gov.pl>.

⁵ <http://www.mswia.gov.pl/portal/pl/380/>.

⁶ <http://www.ums.gov.pl>.

⁷ Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445.

⁸ <http://www.ums.gov.pl>.

⁹ Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445.

¹⁰ <http://www.ums.gov.pl>.

¹¹ Ibidem.

¹² Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Dz.U. z 2005 r. nr 47, poz. 445.

¹⁵ Ibidem.